Моніторинг якості води в басейні р. Рось у березні 2026 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 28.01.2026 р. №17 «Про впровадження порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється щомісячно у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на фізико-хімічний аналіз. У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні - березні 2026 року відібрано 9 проб з річки Рось в створах питних водозаборів:

- р. Рось (права притока р. Дніпро):
  - 218 км, с.Глибічка (питний водозабір м. Біла Церква);
  - 118 км, Богуславське вдсх. (питний водозабір м. Богуслав);
  - 102 км, с.Тептіївка (питний водозабір м. Миронівка).

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ.

Фахівцями РОВР у Черкаській області в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води на фізико-хімічний аналіз відбираються в 1 створі:

- р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський (питний водозабір).

Проведення аналізів води, відібраних на питному водозаборі м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

Показники якості води р. Рось на питних водозаборах в березні 2026 р.

Водозабір у с. Глибічка Білоцерківського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація		
		січень	лютий	березень
Температура, ºС	-	1,0	1,3	2,3
pH, од. pH	-	6,8	6,3	6,7
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	6,2	6,2	6,8
Прозорість, см	-	23,0	18,5	12,5
Кольоровість, град.	-	14,2	17,2	19,8
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	14,8	9,7	10,6
Сухий залишок, мг/дм³	-	461,0	466,0	451,0
Мінералізація, мг/дм³	-	354,0	357,0	346,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	0,20	0,29	0,22
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,21	0,48	0,34
Нітрити, мг/дм³	-	0,03	0,04	0,06
Нітрати, мг/дм³	-	51,0	54,5	25,7
ХСК, мг/дм³	50,0	44,9	37,1	32,2
БСК5, мг/дм³	3,0	2,6	2,1	2,4
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,10	0,21	0,11
Марганець, мг/дм³	-	0,08	0,07	0,07
Хром загальний, мкг/дм³	-	5,0	2,0	3,5
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,4	0,4	0,5
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	30,1	10,2	15,7
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0

Водозабір у м. Богуслав Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація		
		січень	лютий	березень
Температура, ºС	-	1,0	1,0	2,0
pH, од. pH	-	6,4	6,9	6,9
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,4	19,6	18,0
Прозорість, см	-	26,3	22,0	10,0
Кольоровість, град.	-	19,5	16,9	16,8
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	10,4	9,0	10,4
Сухий залишок, мг/дм³	-	601,0	571,0	513,0
Мінералізація,	-	461,0	438,0	394,0

мг/дм³				
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,74	1,78	0,41
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,73	0,92	0,35
Нітрити, мг/дм³	-	0,09	0,07	0,10
Нітрати, мг/дм³	-	11,7	9,03	69,4
ХСК, мг/дм³	50,0	36,95	34,8	36,6
БСК5, мг/дм³	3,0	2,5	3,0	3,1
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,20	0,31	0,05
Марганець, мг/дм³	-	0,09	0,12	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	5,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,4	0,5	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,8	24,6	7,0
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,6
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у с. Тептіївка Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація		
		січень	лютий	березень
Температура, ºС	-	1,0	1,0	2,0
pH, од. pH	-	6,9	6,8	6,9
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	9,2	21,8
Прозорість, см	-	30,0	22,0	13,5
Кольоровість, град.	-	17,65	16,5	16,3
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	11,3	8,9	10,4
Сухий залишок, мг/дм³	-	590,0	562,0	506,0
Мінералізація, мг/дм³	-	453,0	431,0	388,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,92	1,77	0,48
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,95	0,93	0,41
Нітрити, мг/дм³	-	0,07	0,06	0,07
Нітрати, мг/дм³	-	90,0	9,4	53,2
ХСК, мг/дм³	50,0	21,4	28,9	33,4
БСК5, мг/дм³	3,0	2,9	3,1	2,0
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,16	0,27	0,06
Марганець, мг/дм³	-	0,08	0,11	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,4	2,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,7	0,4	0,5
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	10,1	45,0	7,0
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	16,5
Ртуть та її сполуки,	0,07	-	-	-

мкг/дм³				
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області

(дані лабораторії регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація		
		січень	лютий	березень
Температура, ºС	-	1,0	0,2	2,5
pH, од. pH	-	8,5	8,0	7,8
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	5,0	5,0
Прозорість, см	-	20,0	38,0	29,0
Кольоровість, град.	-	-	30,0	35,0
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	9,4	8,4	8,6
Сухий залишок, мг/дм³	-	540,0	551,0	536,0
Мінералізація, мг/дм³	-	-	-	-
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,3	1,2	1,2
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,29	0,28	0,28
Нітрити, мг/дм³	-	0,12	0,13	0,08
Нітрати, мг/дм³	-	6,7	6,5	9,1
ХСК, мг/дм³	50,0	46,0	55,0	46,0
БСК5, мг/дм³	3,0	1,3	2,3	2,3
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,10	0,11	0,18
Марганець, мг/дм³	-	-	0,05	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	8,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,5	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,7	146,7	50,5
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Нормативні документи:

1. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 р. №5, Додаток 8 до Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (пункт 2 розділу V) 8 «Екологічні нормативи якості (ЕНЯ) для визначення хімічного стану масиву поверхневих вод»;

2. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 №471 «Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів», що використовуються для потреб рибного господарства».

Перевищення нормативних значень за фізико-хімічними показниками *якості води в створах питних водозаборів у* ***березні 2026 р.*** зафіксовано за показниками:
- БСК$_5$: в 1,03 рази - на питному водозаборі м. Богуслав.

Перевищення нормативних значень *за вмістом* ***важких металів*** *у* ***березні 2026 р.*** зафіксовано за показниками:
- кадмій: в 1,1 рази - на питному водозаборі м. Біла Церква; в 1,1 рази – на питному водозаборі м. Миронівка.
- нікель: в 1,5 рази - на питному водозаборі м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення значення **БСК$_5$** (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні 2026 р. підвищеного вмісту **БСК$_5$** у створах питних водозаборів в басейні Росі не зафіксовано. Протягом лютого значення даного компонента близькі до порогових, або дещо перевищували їх спостерігалися в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка). Протягом березня місяця вміст даного елементу у воді річки залишався стабільним, або навіть дещо зріс (питний водозабір м. Богуслав) - рис.1

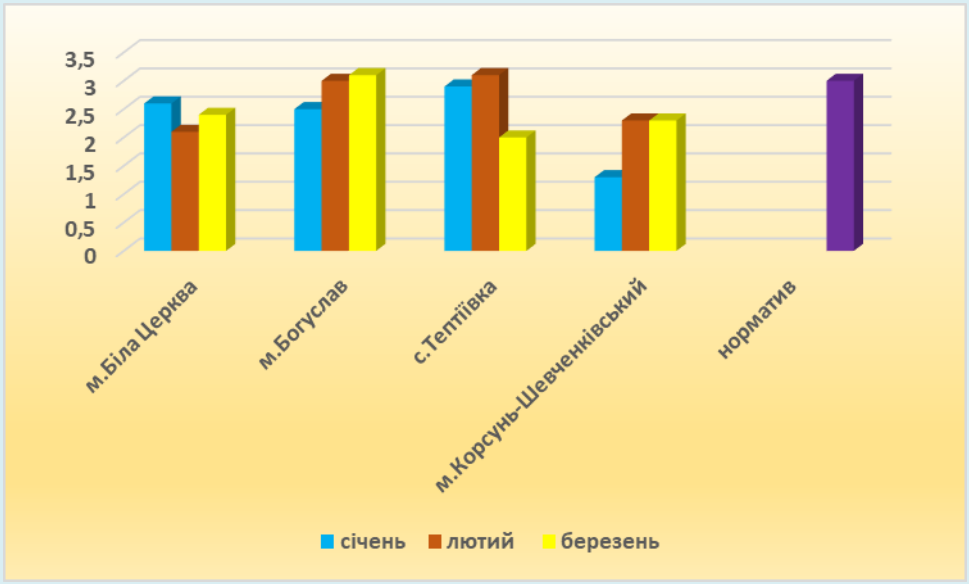

Рис.1 Вміст **БСК$_5$** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – березня 2026 р.

Вміст **фосфатів** у води річки Рось в створах питних водозаборів наведено на рис.2. Протягом січня - березня 2026 р. перевищень гранично допустимого нормативу за вмістом фосфатів в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано. В період зимової межені (січень-лютий) максимальний вміст фосфатів спостерігався в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслава та Миронівки), що обумовлено розташуванням їх створів нижче міста скиду стічних вод міста Біла Церква. Протягом березня ситуація в цих створах покращилася через зростання водності річки та, відповідно, її самоочисної здатності

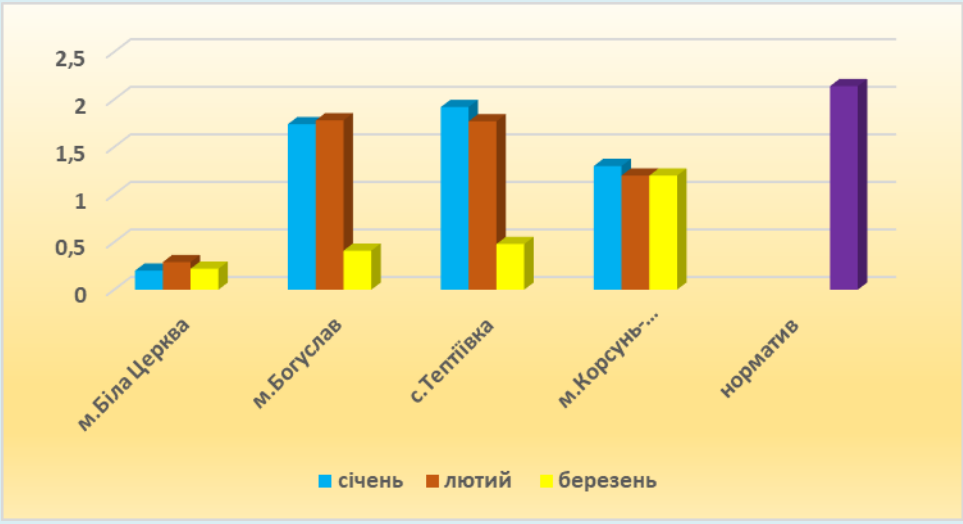

Рис.2 Вміст **фосфатів** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – березня 2026 р.

Перевищення нормативу за вмістом **амонію сольового** у січні - березні 2026 р. в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано (рис.3). Значна зарегульованість річки Рось сприяє швидкій трансформації сполук азоту до нітратів та зменшенню концентрацій амонію сольового у воді. Вищі концентрації спостерігаються в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка).

Рис.3 Вміст **амонію сольового** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – березня 2026 р.

Вміст **розчиненого у воді кисню** в басейні річки Рось впродовж січня 2026 р. коливався в досить значному діапазоні, але лишався вищим від мінімально допустимого нормативу (6 мг/дм^3). Зменшення концентрації закономірно відбувається від верхньої частини басейну до нижньої по мірі зростання витрат розчиненого кисню на окиснення забруднюючих речовин органічного та мінерального походження. Протягом лютого в умовах стійкої зимової межені відбулося вирівнювання вмісту розчиненого кисню у воді. У березні відбулося незначне зростання вмісту розчиненого кисню у воді річки в створах водозаборів, розташованих в її середній течії (м. Біла Церква, м. Богуслав, с. Тептіївка) - рис.4.

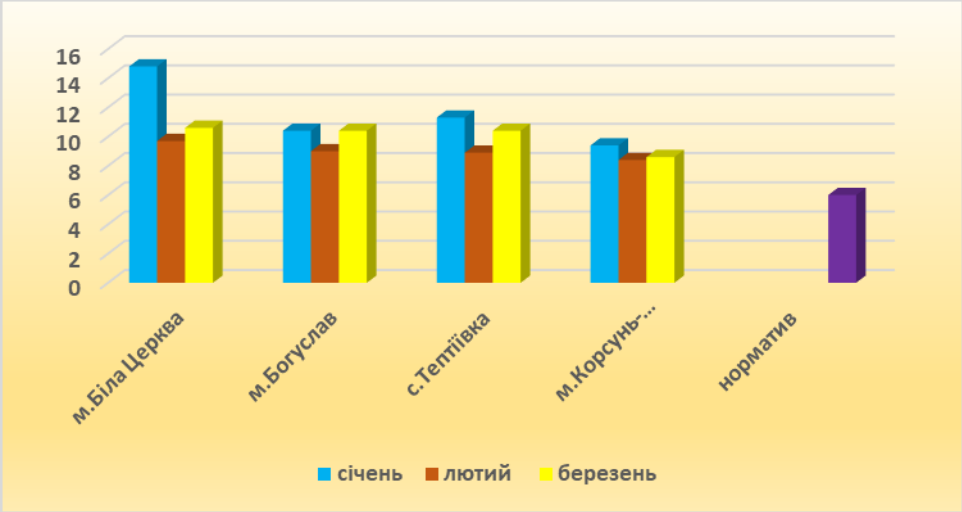

Рис.4 Вміст **розчиненого у воді кисню** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – березня 2026 р.

Максимальний вміст **ХСК** у воді річки Рось фіксується в створах питних водозаборів Білої Церкви та Корсунь-Шевченківського, розташованих в межах водосховищ. Уповільнений водообмін сприяє накопиченню забруднюючих речовин, процес окиснення яких характеризує вміст ХСК. Особливо активно цей процес проявляється в створі питного водозабору м. Корсунь-Шевченківський через особливості скиду з розташованого вище Стеблівського водосховища (рис. 5).

Рис.5 Вміст **ХСК** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – березня 2026 р.

Значно нижче нормативів впродовж січня - березня 2026 р. для місць розташування всіх питних водозаборів залишалися показники концентрацій інших елементів у воді. Їх вміст відповідає сезонним коливанням та свідчить про помірний ступінь евтрофікації річки Рось